

2024-09-06 Nr. NV-2342

VYRIAUSYBĖS IŠVADA Nr.: TAP-24-1027(2) TAIS-24-11667(3)	DĖL KELIŲ TRANSPORTO KODEKSO 8 ² IR 18 ¹ STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIVP-3479(2)		
	Rengėjas	Svarstyta	Siūloma
Pateikimo Seimui terminas 2024-08-07	Susisiekimo ministerija	Pasirenkama ☒ TAP ☐ LRV pasitarimas ☐ LRV posėdis ☐ Nesvarstyta 2024-08-06	Pasirenkama ☒ Svarstyti TAP ☐ Svarstyti LRV pasitarime ☒ LRV posėdyje ☐ Gražinti tobulinti

SPRENDŽIAMA PROBLEMA

Seimo nario G. Palucko parengto Kelių transporto kodekso pakeitimo įstatymo projekto aiškinamajame rašte nurodoma, kad, teikiant keleivių vežimo už atlygį paslaugas, susidaro problemos – keleivių saugumo bei konfliktų tarp keleivių ir keleivių vežimo organizatorių bei vežėjų.

Viešumoje yra pasirodę liudijimų apie galimai įstatymus pažeidžiančius vežėjų veiksmus, pavyzdžiui, seksualinio priekabiavimo prie keleivių atvejus. Keleivių vežimo operatoriai į panašius veiksmus reaguoja vangiai, o keleivis neturi galimybės pateikti neginčijamų įrodymų apie galimą vežėjo netinkamą elgesį. Taip pat yra pranešimų apie tai, kad keleivių vežėjai kartais perleidžia savo paskyras skaitmeninėse platformose kitiems asmenims, taip pažeisdami įstatymą, bet kompetentingos institucijos neturi galimybių įrodyti, kad buvo pažeistas įstatymas.

Dėl šių priežasčių Seimo narys G. Paluckas įstatymo projektu siūlo įvesti reikalavimą lengviesiems automobiliams, kuriais teikiamos keleivių vežimo už atlygį paslaugos turėti vaizdo ar garso registratorių, kuris fiksuotų automobilio salono vaizdą ar garsą jame ir prievolę keleivių vežimo organizatoriui užtikrinti, kad keleiviui ar kompetentingai institucijai pareikalavus kelionės vaizdo įrašas būtų perduotas. Vaizdo ar garso įrašai turėtų būti saugomi 14 dienų. Keleivis, aiškiai prieš kelionę (užsakymo metu) išreiškęs savo valią, galėtų vaizdo ar garso įrašo fiksavimo atsisakyti. Prievolę pateikti vaizdo įrašą, jei keleivis ar kompetentinga institucija pareikalautų, turėtų kelionių vežimo organizatorius.

PROBLEMOS SPRENDIMO PRIEMONĖS

Vyriausybės pozicija – Nepritarti Kelių transporto kodekso 8² ir 18¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIVP-3479(2) (toliau – Įstatymo projektas) dėl šių priežasčių:

- Įstatymo projekte nėra nurodyti konkretūs asmens duomenų rinkimo tikslai, taip pat nėra identifikuotas ir pagrįstas asmens duomenų rinkimo pagrindas, nėra tenkinama nė viena iš Bendrojo duomenų apsaugos reglamente nustatytų asmens duomenų tvarkymo teisėtumo sąlygų. Įstatymo projekte ir kartu teikiamuose dokumentuose nenurodoma, kaip siūlomas reguliavimas (vaizdo stebėjimo registratoriaus ar garso įrašymo registratoriaus turėjimas) užtikrins tiek vežėjų, tiek ir paslaugos gavėjų teisių apsaugą. Siūlomas reguliavimas neatitinka teisėkūros efektyvumo ir proporcingumo principo.
- Įstatymo projektu sudaromos sąlygos ne tik vairuotojui, bet ir keleiviui piktnaudžiauti duomenų rinkimu, nes ignoruojamas paslaugos teikėjo privatumas.
- Įvedus naują reikalavimą turėti lengvojo automobilio, kuriuo teikiamos keleivių vežimo už atlygį paslaugos, salone vaizdo arba garso registratorių, kuris fiksuotų automobilio salono vaizdą ir (ar) garsą automobilio salone, ūkio subjektai patirs prisitaikymo prie reguliavimo išlaidų. Papildomą administracinę naštą ūkio subjektams taip pat sukels ir įpareigojimas, keleiviui ar kompetentingai institucijai pareikalavus, pateikti automobilio salono vaizdo arba garso registratoriaus įrašą. Siūlomos teisinio reguliavimo priemonės neatitinka Teisėkūros pagrindų įstatyme įtvirtinto proporcingumo principo, reiškiančio, kad pasirinktos teisinio reguliavimo priemonės turi sudaryti kuo mažesnę administracinę ir kitokią naštą, nevaržyti teisinių santykių subjektų daugiau, negu to reikia teisinio reguliavimo tikslams pasiekti.
- Įstatymo projekto tikslas gali būti pasiektas kitomis priemonėmis: nuo 2025 m. sausio 1 d. visi subjektai, siekiantys gauti ir jau gavę leidimą vykdyti keleivių vežimo už atlygį lengvaisiais

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMOS FORMA

automobiliais veiklą, privalės turėti naujus leidimus ir atitikti 2024 m. balandžio 25 d. priimtu Kelių transporto kodekso 8² ir 18¹ straipsnių pakeitimo įstatymu Nr. XIV-2571 nustatytus reikalavimus turėti galiojančią Europos Sąjungos, Europos ekonominės erdvės ar Šiaurės Atlanto sutarties organizacijos (NATO) valstybėje narėje, Šveicarijos Konfederacijoje arba Ukrainoje išduotą vairuotojo pažymėjimą, būti nepriekaištingos reputacijos ir kitus. Įsigaliojus naujiems reikalavimams tikimasi, kad veiklą vykdys asmenys, kurie yra motyvuoti, pasiryžę kelti savo kvalifikaciją ir prisitaikyti prie aukštesnių reikalavimų. Keleiviai savo saugumui užtikrinti ir įrodymams fiksuoti gali naudotis įvairiomis buvimo vietos sekimo funkcijomis, asmeniniais mobiliaisiais įrenginiais rinkti įrodymus (pavyzdžiui, įrašyti vaizdą ir (ar) garsą); kompetentingos institucijos gali atlikti prevencinius tikrinimus ir pan. Siūlomas teisinis reguliavimas neatitinka teisėkūros tikslingumo principo, reiškiančio, kad teisės akto projektas turi būti rengiamas ir teisės aktas priimamas tik tokiu atveju, kai iškeltų tikslų negalima pasiekti kitomis priemonėmis.

TEISĖS AKTO PROJEKTO DERINIMAS

Finansų ministerija ir Lietuvos transporto saugos administracija derino be pastabų. Anot rengėjų, į Teisingumo ministerijos, Ekonomikos ir inovacijų ministerijos, Valstybinės mokesčių inspekcijos, Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos, UAB „BOLT Services Lt“, Kurjerių ir vairuotojų asociacijos pastabas ir pasiūlymus atsižvelgta. Lietuvos pavežėjų profesinė sąjunga pastabų nepateikė.

Projektas aptartas 2024 m. rugpjūčio 6 d. tarpinstituciniame pasitarime, teikiamas patikslintas atsižvelgiant į Ekonomikos ir inovacijų ministerijos bei Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pastabas.

Teisės grupės antrinė išvada be pastabų.

PAŽYMĄ PARENGĖ

Arvydas Nevas

Ekonomikos politikos grupė, patarėjas